

## САДРЖАЈ

### ГРИГОР ВИТЕЗ

### ПРЕДГОВОР

Тамара Грујић

*Традиционално и модерно у „врту детињства“*

Григора Витеза

21

### ПЕСМЕ

#### ПЕСМЕ ЗА ОДРАСЛЕ

Сан бораца у зору

35

Извор

36

Епитаф војнику који је пао у часу потписивања примирја

36

Двије поруке

36

Говор шуме

38

Велики видар

38

Дани

39

Гдје је боравио живот

39

Путови

39

#### ПЕСМЕ ЗА ДЕЦУ

#### ВЕСЕЛЕ ЗАМКЕ

Трепња, јеж, мјесец и звијезде, храст, јагода, вјетар, кријесница,  
вода као: лед, снијег, ријека и пара, авион, пчелињак, поток,  
очи, гљива, јелен, хидроелектрична централа, лук, влак  
с путницима, чокот са грожђем, дуга, ватра, плут, јека, мост,  
радио, књига

40

#### ПРЕПЕЛИЦА

Плачко

43

Прсти

44

Мачја успаванка

44

Зеко пољем скакуће

45

Купине

45

Медвјеђа успаванка

46

Зима

46

|                         |    |
|-------------------------|----|
| Сјеница                 | 46 |
| Дјед Мраз               | 47 |
| Кукавица кукуће         | 47 |
| Свирала од врбе         | 48 |
| Дјеца се играју хватача | 49 |
| Тко ће с нама у шумицу  | 49 |
| Један, два, три         | 50 |
| Шевина јутарња пјесма   | 50 |
| Гушчија успаванка       | 51 |
| Трешња                  | 51 |
| Препелица               | 52 |
| Жетва                   | 53 |
| Кријесница              | 53 |
| Зечја успаванка         | 54 |
| У гостима код куме шуме | 54 |
| Љуљанка                 | 56 |
| Што је било             | 57 |
| Свадили се миши         | 57 |
| По травици иде пуж      | 58 |
| Слонова успаванка       | 59 |
| Крај отворена прозора   | 59 |
| Како живи Антунтун      | 61 |
| Једног јутра у гају     | 61 |
| СТО ВУКОВА              |    |
| Иза брда плава          | 63 |
| Зубић                   | 63 |
| Тешка болест            | 63 |
| Донио нам дједа         | 65 |
| Страх                   | 65 |
| Двије руке              | 66 |
| Жар птица               | 67 |
| За тројицу              | 67 |
| О једном Мирку          | 68 |
| Крава чита новине       | 69 |
| Птичја пјеванка         | 69 |
| Вјеверичија успаванка   | 70 |
| Зима се разбољела       | 70 |

|                                     |    |
|-------------------------------------|----|
| Прољеће је даровало                 | 71 |
| Љетни вјетар                        | 72 |
| Сто вукова                          | 72 |
| Ловцу                               | 74 |
| Трговцу                             | 74 |
| Зар ми не вјерујете                 | 75 |
| Иза стаје                           | 75 |
| По ливади                           | 75 |
| Пошао дјед Петар                    | 76 |
| Што хукће локомотива                | 76 |
| <b>КАД БИ ДРВЕЋЕ ХОДАЛО</b>         |    |
| Кад би дрвеће ходало                | 78 |
| Какве је боје поток                 | 79 |
| Радозналац Вања                     | 80 |
| Јадан брацо                         | 80 |
| Непослушне ствари                   | 80 |
| Истина жива                         | 81 |
| Дохвати ми тата мјесец              | 81 |
| А зашто не би                       | 82 |
| Дознало се                          | 83 |
| Швеља                               | 84 |
| Залазак сунца                       | 84 |
| Авион                               | 84 |
| Од чега су начињене љубице          | 85 |
| Нема за мачке школе                 | 85 |
| Најљепша боја                       | 86 |
| Краљевска заповијест                | 86 |
| У оловном чамцу                     | 87 |
| Један мишић жут                     | 87 |
| Репата прича                        | 88 |
| Тиха тиха пјесма                    | 88 |
| Дјеца хватају сунце                 | 89 |
| Унук и дјед                         | 89 |
| Што ми се тужио храст               | 90 |
| О једном будилнику и једном сусједу | 91 |
| Квочка води своју дјецу у шетњу     | 92 |
| Јека                                | 92 |

|                                         |     |
|-----------------------------------------|-----|
| Три малене шарене маџе пјесме           | 93  |
| Путујемо, путујемо                      | 94  |
| А у нас...                              | 94  |
| Загонетке                               | 96  |
| Невидљиве птице (гитара)                | 96  |
| Несретница (лопта)                      | 96  |
| Вјерни пратилац (сјена)                 | 96  |
| Свога и нема (одјек)                    | 96  |
| Три дједа                               | 97  |
| I Дјед са жутим шеширом (сунцокрет)     | 97  |
| II Дјед са црвеном брадом (кукуруз)     | 97  |
| III Дјед са црвеним фесом (мак)         | 97  |
| Причалац без гласа (књига)              | 97  |
| Чудан коњ (бицикл)                      | 98  |
| Златан слуга (сунце)                    | 98  |
| Бијели огртач (снијег и сунце)          | 98  |
| Горанка (јела)                          | 98  |
| Чудан син (дим)                         | 99  |
| Трубач без трубе (пијетао)              | 99  |
| Отац и син (орах)                       | 99  |
| Бијела и сасвим лака загонетка (снијег) | 99  |
| <b>ИЗА БРДА ПЛАВА</b>                   |     |
| У поповој барци                         | 100 |
| Уочи народног празника                  | 100 |
| У собу је ушао бор                      | 100 |
| <b>ХВАТАЈТЕ ЛОПОВА</b>                  |     |
| Хватајте лопова                         | 101 |
| Бијели лав                              | 102 |
| Гдје ћемо смијех сијати                 | 102 |
| Тулипани                                | 103 |
| Пјесма дангубе                          | 103 |
| Међузвјездани летач                     | 103 |
| Рибару, рибару!                         | 104 |
| Шарене лажи                             | 104 |
| Ми дјеца                                | 105 |
| Да и не                                 | 105 |
| Димњачар                                | 105 |

|                                 |     |
|---------------------------------|-----|
| Кад зима хоће                   | 106 |
| Отвори прозор прољећу           | 106 |
| Вјетар броји лишће              | 107 |
| Успаванка до девет              | 107 |
| Пробудили смо ријеку            | 108 |
| Шума спава                      | 108 |
| Лептир                          | 108 |
| О храбром зецу                  | 109 |
| Тужна муха                      | 110 |
| Ветар љуља птиће у гнијезду     | 111 |
| Прича врло стара                | 111 |
| Крај два бора                   | 111 |
| Лежи цар пред кулом             | 112 |
| Загонетке                       | 112 |
| Чудесна птица (сан)             | 112 |
| Двије гране (јелен)             | 113 |
| Птиче (смијех)                  | 113 |
| Цвркућица (птица у кавезу)      | 113 |
| Пламенчићи (цвјетови у прољеће) | 113 |
| Два и два листа (лептир)        | 114 |
| Стријела (ластивица)            | 114 |
| Тамница (лубеница)              | 114 |
| Шарено уже (змија)              | 114 |
| Сталан гост (ноћ)               | 115 |
| Жута диња (мјесец)              | 115 |
| Чудесна папуча (чамац)          | 115 |
| ГДЈЕ ПРИЧЕ РАСТУ                |     |
| Тулипани дижу чаше              | 115 |
| Једна бреза мала                | 116 |
| Ластивица                       | 116 |
| Метла                           | 117 |
| Лопта                           | 117 |
| Зекин сат                       | 118 |
| Какву коме књигу                | 121 |
| Оловко, оловко                  | 122 |
| Рампиније                       | 122 |
| Змај                            | 122 |

|                                                                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ловачка прича                                                                                                       | 123 |
| Име царева птице                                                                                                    | 123 |
| Седам цвјетова – седам разговора: Љубичица, Поточница,<br>Златица, Звончић, Тулипан, Маслачак, Незнани плави цвијет | 126 |
| Гласови из поља                                                                                                     | 128 |
| Играрија                                                                                                            | 129 |
| Три шумске загонетке                                                                                                | 129 |
| Гитара јесењег вјетра                                                                                               | 130 |
| Поручила шева сјеници                                                                                               | 130 |
| Мали календар                                                                                                       | 130 |
| ИГРА СЕ НАСТАВЉА                                                                                                    |     |
| Дуга                                                                                                                | 134 |
| Први кораци                                                                                                         | 134 |
| Краљица ливада                                                                                                      | 135 |
| Могоа бих                                                                                                           | 135 |
| Написана мачка                                                                                                      | 135 |
| Два одговора                                                                                                        | 136 |
| Част                                                                                                                | 136 |
| Лети, лети ластва                                                                                                   | 136 |
| Како расту дјеца?                                                                                                   | 137 |
| Шта ради, шта ради...                                                                                               | 138 |
| Врсте лука                                                                                                          | 139 |
| Знате ли...                                                                                                         | 139 |
| Три морска вука                                                                                                     | 140 |
| Априлилили                                                                                                          | 141 |
| Кобајаги пјесма                                                                                                     | 141 |
| Необјашњив догађај                                                                                                  | 141 |
| Вјеверичино најслађе село                                                                                           | 142 |
| Зечја бројалица                                                                                                     | 142 |
| Жир                                                                                                                 | 143 |
| Зелена школа                                                                                                        | 143 |
| Жеља мајци                                                                                                          | 144 |
| Дјечак у болници                                                                                                    | 144 |
| Пјесма за сву дјецу свијета                                                                                         | 145 |
| Најљепша лађа                                                                                                       | 146 |
| Загонетке                                                                                                           | 146 |
| Бијелац и поткова                                                                                                   |     |
| (дан оде, а Мјесечев срп заблиста на небу)                                                                          | 146 |

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| Појас (дуга)                                        | 146 |
| Звонце (висибаба)                                   | 146 |
| Црна игла (ластаница)                               | 147 |
| Зелен пламен (коприва)                              | 147 |
| Чун (патка)                                         | 147 |
| Вијуш и Шушко (вјетар и дрво у јесен)               | 147 |
| Путник (пуж)                                        | 147 |
| Камен (корњача)                                     | 147 |
| Огледало (телевизор)                                | 148 |
| Ала (тунел)                                         | 148 |
| Гљива (падобран)                                    | 148 |
| Чудак (клавир)                                      | 148 |
| Двије птице (дан и ноћ)                             | 148 |
| ПРОЗА ЗА ДЕЦУ                                       |     |
| БАЈКА О ГЛИНЕНОЈ ПТИЦИ                              |     |
| Зекина кућа                                         | 151 |
| Писмо за Боду                                       | 153 |
| Бијела прича                                        | 154 |
| Прича о сунцу коју је Бодо по свој прилици измислио | 156 |
| Разбојник са жутом пјегом                           | 158 |
| Кад је сврака сврака                                | 160 |
| Огледалце                                           | 161 |
| Поремећена прича                                    | 162 |
| ЧУДЕСНИ ПЈЕВАЧ: ПРИЧА О РАЈВИЛУ                     | 164 |
| ДЈЕТИЊСТВО И ПОЕЗИЈА (одломак)                      | 171 |
| ХРОНОЛОГИЈА                                         | 189 |
| СЕЛЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЈА                            | 193 |
| ПРИРЕЂИВАЧКЕ НАПОМЕНЕ                               | 203 |
| О ВИТЕЗУ                                            |     |
| Ново Вуковић                                        |     |
| Григор Витез                                        | 207 |
| Слободан Ж. Марковић                                |     |
| Однос Григора Витеза према књижевној традицији      | 210 |

## ДРАГАН ЛУКИЋ

## ПРЕДГОВОР

Тијана Тропин

*Драган Лукић у животу детета* 217

## ИЗБОР ИЗ ДЕЛА

У ТРЕЋЕМ ЗЕЧЈЕМ УВЕТУ ЈЕ НОВА ПЕСМА (ТЕКСТОВИ  
О КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ) 231

Бајка у животу детета (одломци) 231

Класично и модерно 234

[Детињство постоји зато да би рађало људе] 237

Овако се песник питањима мучи 238

Шта све има у јастуку 238

Моја песма 239

## СТИХОВАНЕ ПОВЕСТИ И РАНЕ ПЕСМЕ

Бајка о нули 240

Велика трка 243

Звери као фудбалери 247

Црначка песма о банани 250

Пардон 251

Како се коме чини 251

Пецање 252

Седмица 252

Клавир 253

Рођендан 253

Шта је важно у мају 254

Песма за маму 254

## ТРОЛЕТРАМВАЈБУС

Мој тата 255

Шофер велике куће 256

Последња станица 257

Мали гроф у трамвају 257

Дванаест сати 258

Песма за једног шофера 258

За Месец 259

Тролејбус је љут 260

Мој тролејбус 260

|                          |     |
|--------------------------|-----|
| Високи, високи...        | 261 |
| Купање тролејбуса        | 261 |
| Железничари у трамвају   | 262 |
| Снима се зелено          | 262 |
| Електричари              | 263 |
| Моји градски коњи        | 263 |
| Птице у тролејбусу       | 264 |
| Докле ти тролејбуси      | 264 |
| Електрични коњи          | 265 |
| Летњи тролејбус          | 265 |
| Јесењи младожења         | 266 |
| Возови                   | 266 |
| ПЕСМЕ О ДЕТИЊСТВУ И ДЕЦИ |     |
| Жеља                     | 267 |
| Најтиша песма            | 267 |
| Шапутање                 | 268 |
| Артиљеријска песма       | 268 |
| Смеха деци               | 268 |
| Последње питање          | 269 |
| Балада о руменим векнама | 269 |
| Учитељу                  | 270 |
| Шта је отац              | 271 |
| Свакога дана             | 272 |
| Девојчице                | 272 |
| Шест балкона             | 273 |
| Незгода                  | 273 |
| Ловац Јоца               | 274 |
| Шта је страшно           | 274 |
| Шта да будем             | 275 |
| Калдрмција               | 275 |
| Зашто                    | 275 |
| Свеједно                 | 276 |
| Путник                   | 276 |
| Дечје руке               | 276 |
| Вечерња песма            | 277 |
| Татино летње одело       | 278 |

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| Ивин воз                               | 278 |
| Песма дуга пет вагона                  | 279 |
| Фифи                                   | 279 |
| Дебели                                 | 280 |
| Писмо професору историје               | 281 |
| Мамине ташне и татини џепови           | 281 |
| Како изгледаш кад си љут               | 282 |
| Ко се боји мрака још                   | 283 |
| Обична столица                         | 284 |
| Кључеви                                | 285 |
| Каранфил због кога деца пуцају од једа | 285 |
| Рукопис                                | 285 |
| О орману                               | 286 |
| Кад Јасна ки'не                        | 286 |
| Кад Јасна слаже                        | 287 |
| Кад Јасна мастилом пише задатак        | 287 |
| Кад Јасна после кише гледа небо        | 287 |
| Кад Јасна обује мамине ципеле          | 287 |
| Кад Јасна стоји пред огледалом         | 287 |
| Кад Јасна хоће да слуша музику с плоча | 288 |
| Кад се Јасна свађа с мачком            | 288 |
| Кад Јасна сама улази у тролејбус       | 288 |
| Шта тата каже Јасни на крају приче     | 288 |
| Полетарац                              | 288 |
| Првак                                  | 288 |
| Свет                                   | 288 |
| Одједном                               | 289 |
| Како расту ногавице                    | 289 |
| РАЗИГРАНЕ ПЕСМЕ                        |     |
| Тражим песму о жирафи                  | 290 |
| Бројање                                | 291 |
| Вече на Тамишу                         | 292 |
| Аласи певају аласке песме              | 292 |
| Округла песма                          | 293 |
| Поређење придева                       | 293 |
| Погађалица                             | 294 |
| Суботица                               | 294 |

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Тужаљка страшног злог вука    | 295 |
| Хахалица                      | 295 |
| ПЕСМЕ ГРАДСКОГ ЖИВОТА         |     |
| Врапци                        | 297 |
| Док се Београд спрема да сања | 297 |
| Бајка о солитеру              | 298 |
| Шта је било                   | 299 |
| Он                            | 300 |
| Електрична гитара             | 301 |
| Топла и хладна песма          | 301 |
| Књижар                        | 301 |
| У библиотеци                  | 302 |
| Песма за робну кућу           | 302 |
| Ветар                         | 302 |
| У шта све ветар свира         | 303 |
| Вода                          | 304 |
| ПЕСМЕ О ГОДИНИ                |     |
| Петак                         | 305 |
| Субота                        | 305 |
| Недеља                        | 306 |
| Сунце                         | 306 |
| Зелено, опет зелено           | 306 |
| Царе, царе, колико је сати    | 307 |
| Школе                         | 308 |
| Мали живот лишћа              | 308 |
| Црвена шума                   | 308 |
| Снег                          | 309 |
| Новогодишња прскалица         | 309 |
| Ормари календари              | 310 |
| Зима                          | 310 |
| ПЕСМЕ О МОРУ                  |     |
| Оглас                         | 311 |
| Три луле                      | 311 |
| Шкољка                        | 312 |
| Радознала песма               | 312 |
| Три пингвина                  | 313 |

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| Ситан вез                        | 313 |
| Капетанов сланик                 | 314 |
| [Сунце, барка, све се стекло...] | 319 |
| Моја капетанија                  | 320 |
| Море, троспратни град            | 320 |
| Морнар у прозору                 | 320 |
| Плави прозор                     | 321 |
| Гусарска минђуша                 | 321 |
| Из Водна                         | 322 |
| Течање мору пред спавање         | 322 |
| ПОЗНЕ ПЕСМЕ                      |     |
| Дедина штампарија                | 323 |
| Четвртак                         | 323 |
| Учитељу                          | 324 |
| Гумица                           | 324 |
| Бундевара                        | 325 |
| Облаци                           | 325 |
| Из Сунчевих песама               |     |
| [Златно крилце...]               | 325 |
| [Празно је небо...]              | 325 |
| [Сунце...]                       | 326 |
| [Свуда је по мало...]            | 326 |
| Дедослед                         | 326 |
| Кажи ми кажи                     | 327 |
| Дедосије                         | 327 |
| Липов чај                        | 327 |
| Жар птица                        | 328 |
| Орах                             | 328 |
| ДРАМСКА ДЕЛА                     |     |
| Деца и песник                    | 329 |
| Прва пахуља                      | 332 |
| ПРИЧЕ                            |     |
| Испод писаћег стола              | 337 |
| Мерење                           | 337 |
| Причалица                        | 337 |
| Немој, Јасна                     | 338 |
| Јастук                           | 338 |

|                              |         |
|------------------------------|---------|
| Кројачица и маказе           | 339     |
| Јаснина кухиња               | 339     |
| Лутка без главе              | 340     |
| Хаљиница                     | 340     |
| Лекарски преглед             | 340     |
| Лепо писање                  | 341     |
| Не боји се Јасна             | 342     |
| Јасна је жедна               | 342     |
| Тата и Јасна или две песме   | 343     |
| Јасна и професор математике  | 343     |
| Лилихип                      | 344     |
| Трговина                     | 345     |
| Домаћи задатак               | 345     |
| Петао и лисица од чоколаде   | 346     |
| Рибе на маминој хаљини       | 346     |
| Јасна поздравља домовину     | 347     |
| Јоца је љут                  | 347     |
| Марама                       | 348     |
| Вожња по граду               | 348     |
| Јоца је опрао бетон          | 349     |
| Дедина шала                  | 349     |
| Тролејбус                    | 350     |
| Баба и унук                  | 350     |
| Грешка у оркестру            | 350     |
| Дечаци, девојчице и одрасли  | 351     |
| Напола нацртан дечак         | 352     |
| Четири девојчице             | 352     |
| Крпењача                     | 352     |
| Деца и џинови                | 353     |
| Столица од писаћег стола     | 354     |
| Мали аутомобили              | 357     |
| Пронаћи причу                | 359     |
| Да вам испричам причу        | 361     |
| <br>ХРОНОЛОГИЈА              | <br>365 |
| <br>СЕЛЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЈА | <br>367 |
| <br>ПРИРЕЂИВАЧКЕ НАПОМЕНЕ    | <br>379 |

## О ЛУКИЋУ

Јован Љуштановић

*Брисање лава. Поетика модерног и српска поезија  
за децу од 1951. до 1971. године (одломци)*

383

Радомир Животић

*Поезија за децу Драгана Лукића (одломак)*

389

## ДОДАТАК

Антологијска едиција

ДЕСЕТ ВЕКОВА СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

395